

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

Den 5. marts 2017

Kirkedag: 1.s.i fasten/A

Tekst: 1Mos 3,1-19; 2 Kor 6,1-10; Matt 4,1-11

Salmer:

SK: 614 * 624 * 623 * 336 * 498,2 * 634

LL: 614 * 624 * 336 * 498,2 * 634

Jeg synes, at syndefaldsberetningen, som vi hørte tidligere i gudstjenesten, er en frygtelig beretning. Men jeg må indrømme, at noget af det, der gør den frygtelig, er, at jeg jo kender konsekvenserne. For jeg kender slutningen på beretningen. Jeg kender også den slutning, vi ikke hørte i dag. Jeg ved, at det, vi ikke hørte, indeholder beretningen om, at mennesket bliver smidt ud af haven, ud af Paradiset, ud hvor, som sagt i dagens fortælling, jorden skal være forbandet, føden skal skaffes med møje, hvor der skal spises i ansigts sved. Mennesket blev smidt ud, hvor mennesker ikke længere er hinandens venner, men fjender, og hvor mennesker skjuler sig for Gud; ud, hvor mennesket må se, at det er kommet af jord, og det skal blive til jord.

Hvad nu, hvis vi ikke kendte afslutningen på fortællingen? Så synes jeg alligevel, den er uhyggelig og frygtelig. Frygtelig, fordi fortællingen har en stigende intensitet mod undergang, katastrofe og ulykke. Vi kan tidligt ane, hvor det går hen. Vi aner mere og mere gennem fortællingen, at Adam og Eva kommer længere og længere ud, hvor de ikke kan bunde. Nettet strammes om dem. Som læser synes jeg, at jeg bidder mere og mere negle og fortvivles over, at det bliver værre og værre. De bygge hele tiden oven på ulykke med nye ulykker, løgne, bortforklaringer, selvretfærdighed osv. De gør hele tiden bare det hele værre og værre, jo mere de forsøger at bagatellisere

hele situationen. Jeg har lyst til at råbe til dem: Stop dog! Erkend og bekend Jeres fejl! I stedet gør de det modsatte, og Gud skræller det ene lag af dem efter det andet, og til sidst står de netop kun således, som de selv var kommet til erkendelse af: de var nøgne.

Fortællingen om syndefaldet har en underlig betydning og funktion, i hvert tilfælde for mig. Jeg kan jo ikke lade som om, jeg ikke kender slutningen. Og den burde være forfærdelig afskrækkende. Men er den det? Med skam må jeg jo erkende, at det er den, og det er den ikke. Den er alligevel ikke så afskrækkende, at den får mig til at handle anderledes.

Jeg flytter lige perspektivet lidt, væk fra Paradiset, og ud i mit eget liv. Jeg skal nok komme tilbage til syndefaldsberetningen igen. Jeg kan godt se tilbage på mit liv, hvor der blev sagt, du må ikke. Og jeg gjorde det. Jeg gjorde det, selv om jeg vidste, at det ville lukke "Paradiset" for mig. Det ville skabe mistillid, skuffelse og ødelægge den gode stemning i forholdet mellem mig og nogle andre. Og selv om jeg forsøgte at skjule mig, så blev jeg alligevel afsløret, og for en tid blev porten til det gode fællesskab lukket.

Men nu handler det om Adam og Eva. Og det handler ikke kun om frugten, de spiste af. Gud sagde til dem, at de ikke måtte. Og én kom og såede tvivl ved dette, ved meningen med det. Og det var muligt at så denne tvivl. Gud sagde også engang til mennesker: I må ikke slå ihjel. Det kan vi godt se meningen i, og sådan helt konkret, har langt de fleste af os, jo nemt ved at overholde det. Men her i haven har Gud sagt, at de ikke måtte noget dejligt, noget forfriskende og lækkert. Har Gud virkelig sagt, at I ikke må? spørges der. Ja, svares der, og der henvises til Guds ord og begrundelse. Og det, der ligger i det næste er: Ja, sådan sagde Gud; men tror du nu også, at det skal forstås så

bogstaveligt? Tror du ikke, at du har misforstået det og tager det lidt tungt? Vi er her ude i at prøve at forstå og forklare i samme absurde og løgnagtige måde, som hvis konen siger til manden: Jeg vil ikke have, du går i seng med andre kvinder, og han så tænker: Ok, det må altså bare ikke foregå i en seng. Det er lige så åndsvagt, det, der sker her i haven. Bortforklaring og tilfredsstillelse af begæret. Har Gud virkelig sagt...? Ja, det har han, men det var nok ikke helt sådan han mente det. Jeg forstår det i hvert tilfælde anderledes. Og så handles der.

Og det er der blevet lige siden. Og det værste er ikke, handlingen. Men det er mistilliden, mistroen, der kom først. Eva – og med hende rigtig mange mennesker, blev ikke fristet over evne, men over lyst og begær. Den alvorligste fristelse er, at vi fristes på, om vi vil være tro eller utro. Og når det handler om Gud, så er der ikke grænser for, hvor langt vi går for på en og samme tid at have en god begrundelse for vores utroskab, og en forståelse af, hvad Gud nok egentlig mente. Vi tager hurtigt brodden af Hans ”Du må ikke”, og ”Du skal”, for det kan da ikke være rigtigt, at vores åh så kærlige Gud har ment *sådan*, som Han sagde. Det kan da ikke være rigtigt, at Gud sætter begrænsninger for lyst og begær, for dermed sætter Han jo begrænsninger om vor lykke, og det kan da ikke være meningen. Sådan blev der sagt den dag i haven, og sådan siger vi igen og igen. Og det førte og det fører til handling, som har samme konsekvenser: Vi afsløres i al vor nøgenhed, og vi lukkes ude af det paradisiske og må erkende, at af jord er vi kommet, og til jord skal vi blive. Forbandet jord.

Det sker ikke bare mellem Gud og os, det sker også os imellem. Det er vore livsvilkår i fristelsens ubarmhjertige greb om os. Syndefaldsberetningen er ikke kun en fortælling om Adam og Eva og Gud. Det er fortællingen om manden og kvinden og Gud; om mennesket og Gud. En fortælling, der i utallige

afskygninger og hændelser er fortællingen om, at mennesker fristes og falder i fristelsen.

Der findes også en anden fortælling om mennesket og Gud og fristelse. Den har en lidt anden afslutning. Det er fortællingen om fristelsen af Jesus.

Fristeren, Djævelen, Satan, som er de tre betegnelser der bruges i fortællingen, frister Jesus på fuldstændig de samme ting, som i Paradisets have, men dog udfoldet lidt mere. Jesus fristes på hans fællesskab og tilhørsforhold til Gud; han fristes på hans troskab mod Guds ord – bemærkelsesværdigt nok, så bruger Djævelen denne gang Guds ord bogstaveligt. Jesus fristes ved livets fornødenheder, brød og sult, han fristes ved forståelsen af Guds ord, og han fristes ved tro og tilbedelse, her i form af, hvad der er livets lykke og muligheder. Men i bund og grund fristes han i sit Gudsforhold, i sit forhold til Gud.

Det er ikke så meget ved siden af, hvad der er vores fristelse. Livets fornødenheder, vores forståelse af Guds ord (mon Gud virkelig mente) og livets lykke i materiel velstand og gode kår. På en og samme tid er det vores fristelse og vores velsignelse. På en og samme tid kan dette knytte os til Gud, og skabe afstand til Gud. Får vi ikke, hvad vi vil have og tror, vi har ret til og forstår om Gud, så kan vi enten forarges på Gud eller vi kan trygle og bede i dyb erkendelse af afhængighed af Gud. Får vi, altså bliver vi rigt velsignet, så kan det mærkeligt nok også friste os til ikke længere at sætte vores tillid til Gud; men det kan også drive os til Gud i taknemmelighed. Om vi falder eller står i fristelsen, er tro eller utro, det er vi ikke selv herre over. Dertil er vi alt for meget i lystens, begærets og forfængelighedens magt. Vi kan i bund og grund ikke andet end bede: Led os ikke i fristelsen. Lad os ikke falde i den fristelse, der leder os i utroskab mod dig, Gud.

”Hvis du er Guds søn, så....” siger fristeren til Jesus. Da Jesus hang på korset sagde de også til ham: ”Hvis du er Guds søn, så...” Hyt dit eget skin, Jesus. Vær tro mod dig selv. Det kan ikke være meningen, at Gud har sagt, eller at Gud vil... Tænk på dig selv!, for det er der ikke andre, der gør. Det er præcis de samme ting, som vi ofte bruger som undskyldninger for at gå ind i fristelse, ikke bare falde i den, men gå direkte ind i den. Og konsekvenserne er uhyrlige. Utroskabens konsekvenser er uhyrlige, for de sætter os udenfor. Udenfor Guds Paradis.

Jesus faldt ikke i fristelsen. Men jeg er sikker på, at han i sin menneskelighed har smagt dens sødme. Jeg er sikker på, at Jesus i sin menneskelighed har mærket dens dragende kraft. Og når Jesus stod imod, skyldes det ikke, at han er et åndeligt eller moralsk supermenneske. Jeg tror, at det alene skyldes to ting: Han gennemskuede, at der stod en magt bag fristelserne. Fristelser er ikke skæbne eller tilfældigheder. Der er magt og vilje og formål bag. Der er en magt bag, der vil skabe splid, mistillid og utroskab. For det andet, så hentede han sin styrke i Guds ord, i det, der er skrevet, som det er skrevet, og dermed ment af Gud Herren. Derfor er det så nødvendigt, at vi tager Gud på ordet og tror Ham på Hans ord.

Djævelen var magtesløs overfor Jesus, fordi Jesus havde sin styrke i Gud. Og det er også det eneste sted, vi har vores styrke, i Gud. Erkender vi det, og sætter vi vores tillid til det og tror det, så vil Paradisets port åbnes for os, og det sidste der siges om os vil ikke være, hvad der blev sagt til manden og kvinden i Paradiset:

Ja, jord er du,
og til jord skal du blive.
Og da kan det tilføjes:
Af jorden skal du igen opstå.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen